

Leeftocht

JAARGANG 41 | NR 1 | SEPTEMBER 2025

Thuis op school

BIJ DE COVER

Een open deur naar een afbeelding met heel veel dynamiek en kleur. Een schilderij waarin gezichten, midden alle chaos, op zoek zijn. Een beeld voor het begin van een schooljaar: een open schoolpoort met vele gezichten op zoek naar bekenden. Verkennen wie en wat (nog) nieuw is.

Alle schoolparticipanten op zoek naar structuur en orde, in de chaos en drukte van het begin. Eén schoolfamilie die zoekt om thuis te komen bij elkaar. Ieder met zijn eigen identiteit, samen één bonte verzameling diversiteit.

Dat we het op-zoek-gaan om thuis-te-komen bij elkaar nooit zouden afleren!

IN DIT NUMMER

Het schooljaar is begonnen. We wensen dat iedereen snel 'thuis' mag komen op school. Leerlingen, ouders, medewerkers, leidinggevenden en schoolbestuur: samen schrijven we een nieuw verhaal.

Onderweg, als 'pelgrims van hoop' in dit jubeljaar, vragen we ons af: hoe voelt thuiskomen op school, in de schepping, bij elkaar en bij God na een hopelijk deugddoende vakantie?

Elke school kent een eigen 'sfeer' als fundament voor vorming. Dat klimaat is voor kinderen en jongeren een belangrijke voorwaarde om te kunnen experimenteren en ontwikkelen. Maar hoe bereik je die sfeer? Hoe zorg je ervoor dat kinderen en jongeren zich 'thuisvoelen' en kunnen 'thuiskomen' op school?

Op welke rotsgrond, vanuit welke inspiratie/traditie, werd jouw school ooit gebouwd? Welk doel hadden de stichters/grondleggers voor ogen? Welke al dan niet voor de hand liggende plaats werd er uitgekozen? En wat verstaan we onder 'een christelijk geïnspireerde school'? Zijn er leerlingen die zich nog anders met de school verbonden voelen omdat ze er op internaat zijn?

Op al deze vragen zoekt dit nummer een antwoord.

JAARGANG 41 | NUMMER 1

Leeftocht. Proviand voor onderweg, een verademing voor onderwijsmensen.
Maandelijkse inspiratiebron: pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht
Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen

Coverbeeld Guido Stoop © Leoni Jones

LEEFTOCHT

v.u. Bruno Vanobbergen

In de Bijbel

Het huis op de rots

Jezus zei tegen zijn leerlingen: 'Niet degenen die tegen mij zeggen: "Heer, Heer" zullen het koninkrijk van de hemel binnengaan, maar degene die de wil van mijn Vader in de hemel doet. Daarom zal iedereen die naar deze woorden van mij luistert en ernaar handelt, zijn als een verstandige man die zijn huis op rotsen bouwde. Regen kwam naar beneden, overstromingen rezen op, stormen waaiden en wierpen zich tegen dat huis, en het viel niet: het was gegrondvest op rots. Maar iedereen die naar deze woorden van mij luistert en er niet naar handelt, is als een domme man die zijn huis op zand heeft gebouwd. Regen kwam naar beneden, overstromingen rezen op, stormen waaiden en troffen dat huis, en het viel; en wat een val had het!'

Mt 7, 21-24-27 (NBG)

Het mooiste van weggaan – als pelgrims – is weer thuiskomen.

There's no place like home, home sweet home, 'zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens'...

Het zijn allemaal uitspraken die het belang van een thuis aanduiden. Het staat te lezen in zoveel pedagogische projecten van scholen: 'We willen dat kinderen/jongeren en al wie hen begeleiden zich goed/thuis kunnen voelen.'

Hoe kunnen we zorgen voor 'dat goed gevoel', beseffende dat dat (t)huisgevoel niet iets is dat alle leerlingen kennen? Sommigen ervaren een zanderige (onder)grond, anderen hebben een rotsvaste thuis. Het is dus gevoelige materie. Spreken over thuis en een (t)huisgevoel is in de eerste plaats peilen naar het persoonlijk leven van de leerlingen, naar hun eigen ervaringen en opvattingen. Het raakt mensen vrij letterlijk in hun fundamenteën. Daarnaast zegt het ook iets over hoe mensen naar de samenleving kijken, hoe ze de wereld rondom hen beschouwen. Bij het begin van het schooljaar is de thematiek van 'thuiskomen (op school)' zeker aan de orde.

We reiken je graag enkele bouwstenen aan voor een christelijk geïnspireerde school die op rotsen is gebouwd, een school die vol vertrouwen mee-bouwt aan Gods droom van een wereld.

Next level

Bouwstenen voor het fundament van een christelijk geïnspireerde school:

- ♦ een oefenschool voor dialoog
- ♦ een leerschool voor verdraagzaamheid
- ♦ een schuilplaats voor kwetsbaren en gekwetsten
- ♦ een studiehuis voor waarheid, schoonheid en goedheid
- ♦ een inspiratieplek met een ruimte voor stilte, verdieping, gebed
- ♦ een ruimte voor een goed gevoel
- ♦ een huis met een kruis en de mogelijkheid tot andere levensbeschouwelijke tekens

- ♦ een thuis als opstap naar een duurzame toekomst
- ♦ een methodeschool voor de pedagogie van Jezus Christus
- ♦ een speelplek voor fantasie en creativiteit
- ♦ een thuis om nu te bouwen aan de toekomst
- ♦ een plaats waar maaltijd verhaaltijd kan zijn
- ♦ een ...

Kan je in een uitwisselingsgesprek van elke bouwsteen één concreet voorbeeld delen met elkaar, bijvoorbeeld bij een (vak)vergadering of schooloverleg?

Blikopeners

Sagrada Família basiliek,
Barcelona © Christa Damen

Op het kruispunt van vele wegen te midden van de bruisende stad verwelkomt de Sagrada Família iedereen gastvrij. Het bouwwerk staat er al geruime tijd, maar toch is het nog niet af. Het is een werk *under construction*. Een deel van de oorspronkelijke plannen is verloren gegaan.

Hedendaagse architecten tekenen en bouwen verder, eigentijds en tegelijkertijd herkenbaar geworteld in de traditie. Het zijn de kathedraal-bouwers van vandaag. Geen enkele zuil is hetzelfde. Maar toch is elke zuil noodzakelijk en maakt die deel uit van het grote geheel. De lichtinval is buitengewoon en telkens anders: ze roept iets in ons op, een vermoeden, over iets dat tijd en ruimte overschrijdt.

Francis Loyens

Walking House © Wysing Arts Centre en N55

Het *walking house* is een huis dat door middel van mechanisch aangedreven poten echt kan lopen! De zes poten verplaatsen met drie tegelijk zodat met de andere drie het huis nog steeds stabiel is. Het project is ontstaan als een anti-beweging tegen het verdwijnen van de nomadische cultuur.

Heilig Drievuldigheidsklooster, Meteora, Griekenland
© Christa Damen

Meteora is een markante rotsformatie in centraal Griekenland, waar op de hoge rots-pilaren vroeg oosters-orthodoxe kloosters zijn gebouwd.

Vanaf de 9de eeuw werden de natuurlijke zandstenen torens beklommen door klui-zenaars die daar hun eigen leefomgeving creëerden en slechts af en toe naar beneden kwamen. Vanaf de 11de eeuw trokken elders verdreven monniken naar het gebied. Halverwege de 14de eeuw verrezen de eerste kloosters op de toppen.

Bezinning en gebed

Het huis

Het is mooi een huis te zijn
voor het enige hart dat je niet wil achterlaten.
Het is mooi een ladder te zijn
voor kinderen die op een sombere dag
naar de zon willen klimmen.
Het is mooi een deur te zijn
zachtjes knarsend maar toch opengaan
voor al wie wil binnengaan
en een raam waarin het licht niet dooft
voor al wie denkt: het is al laat.

Vjatsjeslav Koerrijanov

In de opvoeding wordt beslist of wij genoeg van de wereld houden om er verantwoordelijkheid voor op te nemen en haar meteen ook te redden van de ondergang die, zonder die vernieuwing, zonder de komst van de nieuwen en de jongeren, onvermijdelijk zou zijn. In de opvoeding beslissen we ook of we onze kinderen genoeg liefhebben om hen niet uit onze wereld te verbannen en hen aan henzelf over te laten, noch hen de kans te ontnemen om iets nieuws - iets wat niet door ons te voorzien valt - te ondernemen, maar hen integendeel nu al voor te bereiden op hun opgave: het vernieuwen van de gemeenschappelijke wereld.

Hannah Arendt

De deuren zwaaien voor je open
want hier heb jij de sleutel:
je wordt begroet, omarmd,
zelfs als er niemand is.
Hier ben je geworteld,
op rots gebouwd, verankerd,
de hakken mogen al eens in het zand:
deze muren blijven overeind.

En raak je van het padje af,
dan geeft het niet, echt niet:
hier kan je verdwalen -
verloren raak je nooit.

Ruth

Bezinning en gebed

Het ultieme beeld
van een huis op zand
zijn waarschijnlijk
de echte zandkastelen.

Zand, water en 'emmers' verbeelding
dagen kinderen uit
om vorm te geven
en evenwichtig te maken.

Een bouwwerk dat ze
nog een tijdlang
zullen proberen te beschermen
tegen inkomende zeegolven
of zelfs andere kinderen.

Zelfs een kind voelt
dat wat het bouwt op zand,
vergankelijk is.
Even later is het opgeslokt door de zee.

Zoals gebouwen
een stevig fundament nodig hebben
om overeind te blijven,
zo ook hebben kinderen en jongeren
dit nodig voor het huis
dat hun leven is.

Mogen we als school hiertoe bijdragen.

God,
wie op U vertrouwt,
heeft op een rots gebouwd.

Laat ons doorheen
vorming op school
een rotsvast fundament aanreiken
waarop kinderen en jongeren
de toekomst van hun leven
verder kunnen uitbouwen.

Inspireer ons
scheppend bezig zijn
met uw Geest.

Geef dat wij altijd
het vertrouwen bewaren
in de mens
en in de toekomst.

Geef dat wij standhouden
in storm en bij ontij.

Dat wij zo bijdragen
aan wat niet zal vergaan.

Amen.

Actueel

De gouden weken

De eerste weken van het schooljaar noemt men de 'gouden weken'. Ze zijn belangrijk voor het proces van groepsvorming. Als leraar/opvoeder heb je heel wat impact bij de eerste fasen van deze groepsvorming. Je legt dan een fundering. Worden ze goed georganiseerd, dan verrijken de gouden weken je school. Ze zorgen voor warme verbinding, maar ook voor duidelijkheid, voor spelbaarheid en structuur. De eerste weken van het tweede trimester worden 'de zilveren weken' genoemd. De laatste weken van het derde trimester 'de bronzen weken'.

***Zorg dragen
voor de wereld
waarin we leven,
betekent zorg dragen
voor onszelf
als bewoner van ons
gemeenschappelijk huis.***

Paus Franciscus

God is de kunstenaar van het begin. Wat voor God geldt, geldt immers voor elke authentieke kunstenaar, hij creëert omdat hij niet anders kan dan creëren. Zonder zijn scheppende daad zou hij niet bestaan. Schepping, creatie, creativiteit zijn de redenen van zijn bestaan, verwoorden, verbeelden of verklanken de zoektocht naar zijn betekenis.

Op 1 september besteden katholieken wereldwijd extra aandacht aan de zorg voor de schepping. Net tien jaar geleden riep Paus Franciscus die dag voor de rooms-katholieke kerk uit tot jaarlijkse 'Werelddag van gebed voor de zorg voor de schepping'. Inmiddels is deze gebedsdag voor de schepping uitgebreid tot een 'periode van de schepping' die tot 4 oktober duurt, de feestdag van Sint-Franciscus.

Feesten van de maand

7 SEPTEMBER

Scheppingszondag

Christenen zijn
God dankbaar om
de schepping.

24 SEPTEMBER

Rosj Hasjana

Joden vieren hun
nieuwjaarsfeest.

28 SEPTEMBER

Geboortedag Confucius

Volgelingen vieren
de grondlegger van
het Confucianisme.

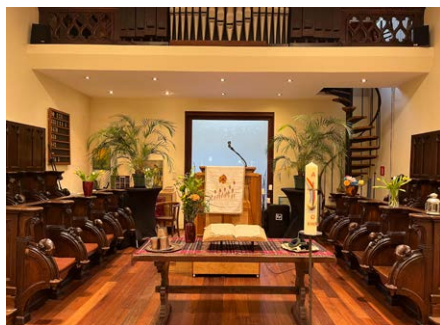
Allemaal anders

Het protestantisme behoort, samen met het rooms-katholicisme en de oosters-orthodoxe kerken, tot de drie grote stromingen binnen het christendom. Voor protestanten staat niet het kerkgebouw centraal, maar de geloofsgemeenschap zelf als *huis van God*.

Het herkennen van een protestantse kerk aan het interieur kan soms een uitdaging zijn, omdat de architectuur en het ontwerp sterk kunnen variëren. Echter, er zijn enkele kenmerken die vaak voorkomen in protestantse kerken.

1. Eenvoudige decoratie: ze zijn vaak minder versierd dan katholieke kerken. Dat komt door de protestantse nadruk op het woord van God boven visuele symbolen. Je vindt er minder standbeelden, schilderijen en mozaïeken.
2. Preekstoel: deze is vaak prominent aanwezig en centraal geplaatst, omdat de preek (het woord van God) centraal staat in de dienst.
3. Geen altaar: in tegenstelling tot katholieke kerken hebben protestantse kerkgebouwen vaak geen altaar. In plaats daarvan hebben ze een tafel waar het (heilig) avondmaal gevierd wordt.

4. Geen heiligenbeelden: ze hebben meestal geen beelden van heiligen, in tegenstelling tot katholieke kerken.
5. Geen kruisbeelden: je vindt er bijna geen kruisen met een Jezusfiguur. Ze hebben wel kruisen, maar die zijn meestal leeg.
6. De doopvont: traditioneel is er de kinderdoop, maar de eerder evangelicale kerken kennen een 'doop op getuigenis' waarbij iemand volledig ondergaat in een doopbad, op grond van zijn/haar getuigenis van geloof in de drieëne God.

Interieur van Protestantse Kerk De Wijngaard, Antwerpen Zuid © Bert Dicou. www.protestantsekerkdewijngaard.be

Uit het werkveld

Een (t)huis, op en vooral na school: het internaat!

Thuiskomen op internaat is een uitdaging. Thuiskomen in een priorij met een biddende gemeenschap misschien nog meer. Twee leefwerelden delen een thuis, maar er blijft een afstand: het meisjesinternaat en de priorij Onze-Lieve-Vrouw van Bethanië. Door samenwerking tussen het internaat, de zuster gemeenschap en de dienst jongerenpastoraal van bisdom Brugge groeien ze naar elkaar toe. Via spel, werkvormen en omkadering bij de gebedsdiensten ontstaat een ontmoeting tussen beide leefwerelden. Het resulteert in het elkaar leren kennen, samen thuiskomen en bidden.

Carol Icket (Internaat Bethanië), de zusters van Bethanië en Dries Geeraert